ע קאָמעדיע
ער יוניאָן

אָפּאָזיציע. דאָס זיינען פּאַריער, וואָס האָבען קיינמאָל ניט גע-וואַגט — צוליב איין אורזאַך אָדער אַ צווייטער — זיך אַנצושליסען אין אירגענד וועלכער פּאָליטישער אָפּאָזיציע. עס קען זיין, אַז דאָס איז געווען צוליב מורא, אָדער צוליב סתם גלייכגילטיגקייט. וואָס די סיבה זאָל ניט זיין, זיינען געווען צענדליגער טויזענטער פּאַריער וואָס האָבען באַלאַנגט צו אַט־דער שטומער אָפּאָזיציע, און וואָס האָ-בען שטילערהייט געליטען פון דעם קאָמוניסטישען טעראָר. זיי האָ-בען געליטען אין די שעפּער, ווייל זייערע עקאָנאָמישע אינטערעסען זיינען פאַרשאַכטערט געוואָרען פון די קאָמוניסטישע באַמטע, וועלכע זיינען בסדר געווען ביזי מיט'ן קאָ-מוניזם, און זיי האָבען געליטען אין דער עפענטליכקייט, ווייל זיי זיינען צוליב זייערע רויטע באַמטע באַ-צייכענט געוואָרען אַלס קאָמוניס-טען.

עס דאַרף געזאָגט ווערען, אַז אויב דער מאָטיוו פון דער קאָמו-ניסטישער פּאַרטיי איז צו אינסצע-נירען אַ כלומרשט'דיגען „קאַמף" צווישען צוויי גרופּען קאָמוניסטען, כדי צו צעשפּליטערן די רעכטע גרופּען, איז דער מאָטיוו פון זייער שטאַנדפּונקט אַ גאַנץ לאָגישער, און ער האָט אויך געבראַכט געווי-סע רעזולטאַטען. מיר זאָגען דאָס, ווייל בעת די שורות ווערען געשרי-בען, זיינען די אַזוי־גערופענע רעכ-טע, ניט־קאָמוניסטישע גרופּען, נאָך אַלץ ניט פאַראייניגט.

פאַראַן נאָך אַ טעאָריע פאַרוואָס די קאָמוניסטישע פּאַרטיי האָט גע-סטעידזשט אַן אינערליכען ריס צווישען די אייגענע באָמס. די טע-אָריע איז צו באַווייזען דער אַמאַל-גאַמעיטעד מיעט קאַטערס, אַז די קאָמוניסטען אין דער פּאַריער יו-ניאָן האָבען זיך מקריב געווען אויף דער מזבח פון איינִיגקייט. דער געדאַנק פון דעם, לויט דער טענה פון דער קאָמוניסטישער פּאַרטיי, איז אַזוי: מיר, די קאָמוניסטען, האָבען פאַר די אידעאַלען פון פריי-הייט משלח געווען גאָלד'ן און די אַנדערע, אַבי צו העלפען די פּאַ-ריער אַרבייטער ווערען צוריק אַ טייל פון דער אַמעריקאַנער אַרביי-טער באַוועגונג.

„מיר, טענה'ט די קאָמוניסטישע פּאַרטיי, ווילען ווייזען דער וועלט, אַז מיר שטעלען די אינטערעסען פון די פּאַריער העכער ווי דזשאַבס פאַר אונזערע פּאַרטיי־אַנהענגער."

די קאָמוניסטען אין דער פּאַריער יוניאָן ווילען דורך דער סטראַטע-גיע פון'ם כלומרשט'דיגען קאַמף צווישען די צוויי סאָרטען קאָמוניס-טען באַווייזען, אַז ניט געקוקט אויף די „אינערליכע" מיינונגס-פאַרשידענהייטען, וועט דאָך אויס-געשמידט ווערען דער וועג צו איי-ניגקייט צווישען די פּאַריער אַר-ביטער.

באַהויפּטען איצט דעריבער די ווינאָגראַדסקי און פיינגלאַס אַנ-הענגער, אַז ניט געקוקט אויף דעם וואָס זיי האַלטען אַז דער פּרייז, וואָס די אַמעריקען פעדערעישאַן אָוו לייבאָר פאָדערט איז אַ צו-טייערער, וועלען זיי אַלץ טאָן אַז דער עקזעקוטיוו קאָונסיל זאָל סוף כל סוף געבען זיין צושטימונג צו דער פאַראייניגונג צווישען די פּאַ-ריער און בוטשערס יוניאָנס.

כאַראַקטעריסטיש איז די עצה וואָס דער לעיבאָר עדיטאָר פון דער „מאָרגען פרייהייט" גיט זיינע חברים אין אַ קאָלום וואָס ער רופט „דער פּוירדזש ביי די פּאַריער". ער זאָגט:

„. . . אָבער די רעזולטאַטען צו וועלכע די פּוירדזש פּראָגראַם און דער גאַנצער פּרייז פון דער פאַראייניגונג האָט ביז איצט גע-בראַכט זיינען שוין קלאָר.

„די ביז־איצטיגע רעזולטאַטען זיינען, אַז אין דער יוניאָן האָט זיך געשאַפען אַ ביטערע פראַקציאָנע-לע רייסעריי און עס שטייגט די דע-מאָראַליזאַציע.

„דאָס איז שרעקליך און זיכער איז אַז דאָס קען דינען בלויז די שונאים פון די פּאַריערס, אָבער ניט זיי אַליין.

„וואָס דאַרף מען טאָן?

„ווילען מיר ניט געבען די פּאַ-ריער קיין עצות צי זיי זאָלען יאָ איינגעהן אויף דעם פּרייז פון דער פאַראייניגונג, אָדער צי זיי זאָלען בעסער בלייבען אַן אומאָפּהענגיגע אָרגאַניזאַציע ווי זיי זיינען דאָס פריהער געווען.

„אָבער אויף איין זאַך ווילען מיר זיי יאָ אויפמערקזאַם מאַכען.

„און דאָס איז, אַז וואָס זיי זאָ-לען ניט באַשטימען וועט עס טויגען אויף כפּרות אויב זיי וועלען ניט היטען זייער מאָראַל און זייער איינִיגקייט. זיי קענען דערמיט בלויז אַריינשפּילען אין די הענט פון זייערע ערגסטע שונאים."

וואָס־זשע מיינט דאָס? אין פּשוט'ע ווערטער מיינט דאָס, אַז דער אַזוי גערופענער „ריס" צווי-שען ווינאָגראַדסקי און שניידער איז ניט מער ווי אַ פּורים־שפּיל. עס מיינט אויך, אַז די קאָמוניס-טען אין דער פּאַריער יוניאָן זיינען איצט געגאַנגען אין אונטערגרונד.

עס מיינט אויך, אַז די אַמערי-קען פעדערעישאַן אָוו לייבאָר און אירע פאַראַנטוואָרטליכע פירער דאַרפען זיין זעהר און זעהר פאַר-זיכטיג אין די ווייטערדיגע אַנט-וויקלונגען אין דער פּאַריער יו-ניאָן. זיי דאַרפען געדענקען, אַז די קאָמוניסטען זיינען די גרעסטע עקספּערטען אויף פאַרמאַסקירען זיך, אויף אָפּנאַרען, אויף אַלערליי שמד־שטיק.

מען דאַרף די קאָמוניסטען, די באַהאַלטענע און אָפענע, וואַטשען מיט טויזענטער אויגען! מען דאַרף זיכער מאַכען, אַז די קאָמו-ניסטען נאַרען ניט אָפּ די א. פ. אָוו ל., כדי זיך דאָרטען אַריינ-צוגנב'ענען אונטער אַ פאַלשען פּאַספּאָרט, כדי צו קריגען רעס-פּעקטאַביליטעט פאַר זיך און צו קענען בוערען פון אינעווייניג.

דער כלומרשט'דיגער „ריס" צווי-שען די קאָמוניסטען אין דער פּאַ-ריער יוניאָן איז בלויז איין ביי-שפּיל פון דער דאָזיגער קונציגער סטראַטעגיע.

פּלאַן פון ישראל ראַבינאַט צו פאַראייביגען דעם אַנדענק פון די אומגעקומענע אידען

הרב יונה שטענציל, פון תל־אביב, וועלכער איז איצט אויף אַ באַזוך אין אַמעריקע, האָט דעם פּלאַן געשאַפען. — זיין פאָרשלאָג באַשטעהט אין לערנען אַ „טעגליכע משנה" איבער דער גאַנצער וועלט און איז שוין איינגעפירט אין ישראל. — אַלע רבנים האָבען אויפגענומען דעם פּלאַן מיט באַגייסטערונג.

פון הרב א. ב. שורין

שוין איינִיגע וואָכען ווי עס פאַרברענגט אין אַמעריקע אַ חשוב'ער גאַסט פון מדינת ישראל אין אַ מערקווירדיגער שליחות. זיין נאָמען איז הרב יונה שטענציל, וועלכער איז אַ מיטגליד פון תל־אביב'ער הויפּט-ראַבינאַט.

און וואָס איז אַזוינס די דאָזיגע מערקווירדיגע שליחות צו די אַמע-ריקאַנער אידען?

און דאָ וויל איך טאַקע לאָזען רעדען דעם גאַסט אַליין.

הרב שטענציל איז געקומען אין רעדאַקציע פון „פאָרווערטס" כדי צו קענען דערצעהלען פאַר אַמערי-קאַנער אידען וואָס ער וויל פון זיי.

זיצט דער תל־אביב'ער רב און זאָגט צו מיר אַזוי:

— איך בין ניט געקומען קיין אַמעריקע בעטען, ווי דער שטייגער איז, פון די אַנדערע שליחים, נאָר איך בין געקומען אַהער געבען.

איך בין, פאַרשטעהט זיך, באַלד געוואָרען פאַראינטערעסירט צו הע-רען וואָס הרב שטענציל וויל אונז געבען, און איך האָב דערביי גע-טראַכט, אַז כאָטש אַמעריקאַנער אי-דען זיינען שטענדיג איינגעוואוינט צו געבען וועט מען דאָך קענען פּועל'ן ביי זיי צו נעמען... אויב ס'איז עפּעס גוטעס, און איך בין אויך זיכער געווען, אַז אַ תל־אביב'ער רב וועט קיין שלעכטס זי-כער ניט געבען.

איז וואָס וויל הרב שטענציל אונז פאַרט געבען?

ניט קיין געלט און ניט קיין „שוה-כסף", נאָר אַזעלכע זאַכען, זאָגט ער, וואָס זיינען ווערט מער ווי געלט — דאָס איז תורה. אייגענט-ליך, ווייל ער אונז „פאַרקויפען" (ניט פאַר קיין געלט, נאָר אינגאַנ-צען אומזיסט), אַ פּלאַן ווי צו פאַר-אייביגען דעם אַנדענק פון די אידי-שע קדושים פון דער לעצטער וועלט מלחמה און גלייכצייטיג אַזוי צו פאַרשטאַרקען דעם לימוד פון תורה צווישען אַמעריקאַנער אידען, און אויך איבער דער וועלט.

זיין פּלאַן איז ניט נאָר פאַר לומדים, נאָר הויפּטזעכליך פאַר די ברייטע מאַסען און ניט דווקא פאַר די רעליגיעזע אידען, נאָר אויך פאַר די וועלטליכע אידען. און הרב שטענציל באַמערקט דערביי, אַז די וועלטליכע אידען זיינען אויך ניט פּטור פון לערנען תורה, ווייל די תורה באַלאַנגט צו אַלע אידען. דאָס אידישע פאָלק אַלס אַ תורה־פאָלק, דאָס פאָלק פון בוך, נעמט אַרום אַלע אידען אָהן אונטערשייד. אַ פאַקט איז, אַז קיין טייל פון אידי-שען פאָלק האָט זיך נאָך ניט אָפּגע-זאָגט פון אונזערע גייסטיגע אידי-שע קולטור־אוצרות. מער ווייניגער איז יעדער איד אָנגעבונדען אין וואָרצעל פון דער אידישער תורה, צי דירעקט אָדער אומדירעקט. און דעריבער פיהלט דער חשוב'ער גאַסט פון תל אביב, אַז ער קען רע-דען צו אַלע אַמעריקאַנער אידען, אָהן אונטערשייד. און ער האָפט גלייכצייטיג, אַז אַלע וועלען אים פאַרשטעהן.

צוויי פּאַטענטען האָט הרב שטענ-ציל מיטגעבראַכט פון תל־אביב און זיי זיינען: „משנה יומית" און „הלכה יומית" (אַ טעגליכע משנה און אַ טעגליכער דין). דער ערש-טער „פּאַטענט" איז שוין אַלט 9 יאָר און דער 2טער — בלויז איין יאָר.

וואָס אַזוינס שטעלען אַט־די 2 פּלענער פאָר מיט זיך?

און הרב שטענציל האָט פאַר מיר אַנטוויקעלט זיין געדאַנק, וועלכער אַנטהאַלט אין זיך צוויי גוטע כוונות.

באַלד נאָכ'ן גרויסען חורבן פון אייראָפּעאישען אידענטום, זעצט-פאָר הרב שטענציל זיין שמועס, ווען צוזאַמען מיט'ן אומקום פון די אידען זיינען אויך חרוב געוואָ-רען די גרעסערע תורה־צענטערן, וואָס זיינען געווען דער גייסטיגער רעזערוואואַר פון אידישען פאָלק, איז אויפגעקומען די פראַגע: וואָס זאָל מען טאָן כדי צו פאַראייביגען דעם נאָמען פון די קדושים? און אין ישראל האָט מען וועגען דעם פיל געטראַכט און אויך נאָך היינט זוכט מען די פּאַסיגסטע מיטלען פאַר דעם צוועק. מאַנכע אידען, זאָגט הרב שטענציל, זוכען צו פאַר-אייביגען דעם גרויסען אידישען חורבן דורך אַ „יד ושם", דורך מאָ-נומענטען, וואָס וועלען באַשטעהן פון אַרכיוון וואו מען וועט צו-נויפקלייבען און דאָקומענטירען אַלץ וואָס איז פאַראַן און פאַרבליבען פון גרויסען חורבן.

אָבער הרב שטענציל האָט פאַר-טראַכט אַ גאַנץ אַנדער מאָנומענט וואָס זאָל פאַראייביגען דעם אַנדענק פון די קדושים. און דאָס איז, אַז אַלע אידען פון דער וועלט זאָלען סיסטעמאַטיש לערנען יעדען טאָג בלויז צוויי משנות — די זעלבע משנות.

אידען האָבען באמת אַלע טאָג געלערנט משניות, אין חדר, שוהל, שטיבעל, צי יחידים אַזוי־דער. אָבער אַט־די אַלע האָבען גע-לערנט וואו זייער האַרץ האָט גע-גלוסט. אָבער דאָס לערנען פון אַלע אידען צוזאַמען די זעלבע פּרקים, די זעלבע משנה אין איין און דעם זעלבען טאָג פון יאָר, דאָס איז שוין אַ דעמאָנסטראַטיווער באַוויז, אַז אַט־דאָס לערנען איז געווידמעט פאַר דעם זכרון פון די קדושים. דאָס הייסט די „משנה יומית". און צו דעם פּלאַן האָט הרב שטענציל געקראָגען די ברכה און צושטימונג

הרב יונה שטענציל
מיטגליד פון תל־אַביב'ער הויפּט־ראַבינאַט

פון גאַנצען ראַבינאַט אין ישראל, פון אַלע חסידישע רביים און גרעס-טע ראשי־ישיבות. נאָך מער, דער הויפּט־ראַבינאַט פון ישראל האָט אַרויסגעלאָזען אַן אויפרוף צו אַלע אידען פון דער וועלט איינצופירען אַט־די נייע תקנה.

די כוונה דערביי איז אַ צווייאַ-גע: דורכ'ן לערנען משניות וועט מען מיט דעם פאַראייביגען דעם נאָמען פון די קדושים און משנה איז טאַקע פאַר דעם אַממערסטען צוגעפּאַסט. און דערפאַר וואָס דאָס וואָרט „משנה" אַנטהאַלט אין זיך די אותיות נשמה איז פון איי-ביג אָן אַ מנהג ביי אידען [illegible] לערנען אין אַ יאָרצייט־טאָג משניות. און וועלכען טאָג איז ביי דעם אידישען פאָלק היינט ניט קיין יאָרצייט־טאָג?

און ווען אַלע אידען פון דער וועלט וועלען אין זעלבען טאָג לער-נען די זעלבע משנה אַלס אַנדענק פון די נשמות פון די קדושים, קען גאָר זיין אַ שענערע און ערהאַבענע זאַך?

און צווייטענס, פירט ווייטער זיין שמועס הרב שטענציל, וועט אַט־דער פּלאַן פון „משנה יומית" געבען אַ מעגליכקייט פאַר יעדען אידען דורכצולערנען גאַנץ משניות אין 6 יאָר צייט, ניט פאַרלירענדיג דערביי קיין סך צייט.

אין דער אמת'ן גערעדט האָט שוין אַן ענליכען פּלאַן געהאַט גע-שאַפען דער באַרימטער לובלינער רב, רבי מאיר שפּירא. הרב שפּירא האָט נאָך מיט עטליכע צענדליג יאָר צוריק אויף דער „כנסיה גדולה" אין ווין פאָרגעשלאָגען, אַז אידען איבער דער וועלט זאָלען לערנען יעדען טאָג איין און דעם זעלבען בלאַט גמרא. דער פּלאַן איז באַקאַנט אַלס „דף יומי". אָבער דאָך איז פאַראַן אין הרב שטענ-ציל'ס פּלאַן אָריגינעלעס.

הרב שטענציל האָט מיר דערביי דערצעהלט וואָס דער באַרימטער גאון ר' וועלוועלע בריסקער האָט געזאָגט וועגען זיין פּלאַן פון „משנה יומית": „יעדער פּלאַן איז צוגעפּאַסט צום דור", האָט געזאָגט דער באַרימטער בריסקער רב. פּונקט ווי הרב שפּירא'ס פּלאַן פון אַ „דף יומי" איז געווען צוגע-פּאַסט צום דור פון מיט איבער דרייסיג יאָר צוריק, אַזוי איז איצ-טער צוגעפּאַסט דער פּלאַן פון אַ „משנה יומית" צו אונזער צייט; היינט זיינען, ליידער, פאַראַן ווע-ניגער אידען ווי אַמאָל, וואָס קענען לערנען אַ בלאַט גמרא, עס זיי-נען אָבער פאַראַן נאָך גענוג אידען, וואָס קענען לערנען אַ פּרק משניות. און איינס וועט ברענגען דאָס צווייטע. אָבער, גיט דערביי צו הרב שטענציל, אַז זיין פּלאַן האָט דעם צוגאַב וואָס מיט'ן לערנען די „טעג-ליכע משנה" וועט מען גלייכצייטיג פאַראייביגען דעם נאָמען פון די קדושים. צו דעם איז אויך געשאַפען געוואָרען אַ ספּעציעלע תפילה וואָס מען זאָגט „לזכר הקדושים" יעדעס מאָל ווען מען ענדיגט אַ מסכתא פון משניות.

הרב שטענציל האָט איבערגעגע-בען, אַז זיין פּלאַן פון „משנה יומית" איז אין ישראל שטאַרק אָנגענומען געוואָרען ניט נאָר צווי-שען רעליגיעזע אידען, נאָר אַפילו אין וועלטליכע קרייזען. די „משנה יומית" ווערט טעגליך געלערנט אויף דער ישראל ראַדיאָ־שטונדע „קול ישראל". אויך די טעגליכע צייטונגען פון ישראל גיבען יעדען טאָג אָן וועלכע משנה מען דאַרף [illegible] קרייזען פון דער „הסתדרות" פאָל-גען נאָך דעם לימוד פון דער „טעג-ליכער משנה". הרב שטענציל האָט מיר מיט דעם געוואָלט איבערציי-גען ווי פּאָפּולער עס איז דער גע-דאַנק פון „משנה יומית" אין מדינת ישראל.

הרב שטענציל האָט מיר אויך דערצעהלט, אַז יעדען טאָג ווערט געדרוקט אין ארץ־ישראל אַ ספּע-ציעלע „צייטונג" אין דער פאָרם פון אַ בולעטין, וואָס אַנטהאַלט אַט די משנה פון טאָג און אַ גע-וויסע פירושים און הלכות, וואָס זיינען צוגעפּאַסט צום ענין. אַט־דער בולעטין ווערט טעגליך פאַר-שפּרייט אין צענדליגער טויזענ-טער עקזעמפּלאַרען. אויסער דעם האָט דער איניציאַטאָר פון פּלאַן, הרב שטענציל, צוגעגרייט אַ גע-דרוקטען לוח וואָס אַנטהאַלט דעם גאַנצען סדר פון אַלע משניות און ווי אַזוי זיי זיינען איינגעטיילט פאַר די טעג פון יאָר. מיט דער הילף פון אַט־דעם לוח קען יעדער איד וויסען וואו מען האַלט היינט אין דעם סדר פון דער טעגליכער משנה.

מיט אַ יאָר צוריק, נאָכדעם ווי הרב שטענצעל האָט געזעהן, אַז זיין פּלאַן פון דער „טעגליכער משנה" איז געוואָרען זעהר פּאָפּו-לער איז ער אַרויסגעקומען מיט אַ צווייטען פּלאַן, און דאָס איז די „הלכה יומית". דער אי-ניציאַטאָר טענה'ט, אַז ס'איז אויך וויכטיג, אַז אַ איד זאָל וויסען אַ דין פון שולחן־ערוך. ווייל ווי קען מען דען וויסען ווי מקיים צו זיין די מצוות, אַז מען ווייס ניט קיין

אין דער אַלטער היים האָט מען זיך געשלאָגען צוליב אַ חזן, און אין אַמעריקע—צוליב אַ חזנ'טע

די קריגערייען צוליב חזנים אין די אַמאָליגע שטעט און שטעטלעך. — די קלאַסען־צעטיילונג אין די קאַמפען אַרום אַ חזן. — די חזנ'טעס אין אַמעריקע קאָנען זיין אַ קאָנקורענץ פאַר די מענער־חזנים. — די יוניאָן וועט דאַרפען פאָדערען פאַר חזנ'טעס די זעלבע לוינען ווי פאַר חזנים.

פון ד. זלאַטאָווסקי

נו, זיינען ניט געווען גערעכט אונזערע אידען אין דער אַלטער היים, ווען זיי האָבען געזאָגט, אַז אַמעריקע איז אַ פאַרקערטע וועלט? ביי אונז אין שטאָט, און אין אַנ-דערע שטעט פלעגט מען שטענדיג זאָגען, אַז אין אַמעריקע איז אַלץ פאַרקערט. ווען ביי אונז איז טאָג איז אין אַמעריקע נאַכט. דאָרט, אין אַמעריקע עסט מען חלה אין דער וואָכען, און שבת? קיין שבת אין דאָרט אינגאַנצען ניטאָ

די מלחמות אין שטאָט צוליב אַ חזן, זעה איך, אַז ס'איז דאָ געווען אַ סאָציאַלער אונטערשלאַג. אין דעם טיפערען זין איז עס געווען אַ קאַמף צווישען אָרימע און רייכע, צווישען האָרעפּאַשנע אידען און „שעהנע" אידען. אַלעמאָל זיינען די באַלמעלאָכעס, קצבים און פישער געווען אויף איין פראָנט, און די שעהנע אידען, לומדים, פאַרמעג-ליכע אויף דער צווייטער זייט.

זיך איין, אַז זיי וועלען אַראָפּוואַר-פען דעם קיסר...

אָבער מיר רעדען איצט ניט וועגען קיסר, נאָר וועגען . . . חזן.

די מחלוקת'ן וועגען אַ חזן זיינען קיינמאָל ניט אַראָפּ פון דער טאָג-אָרדנונג אין שטאָט. דאָס איז גע-ווען אַן אייביגע מלחמה.

עס געדענקט זיך מיר אַ מלחמה וועגען אַ חזן, וואָס האָט אָנגעהאַל-טען שעהנע עטליכע יאָר.

עס זיינען ביי אונז געווען צוויי שטאָט־חזנים, איינער פאַר דער גרויסער שוהל, און דער צווייטער פאַר'ן בית המדרש. דער קאַמף איז געגאַנגען אַרום דעם שוהל־חזן.

דער דאָזיגער חזן איז געווען אַ גרויסער למדן, און אַ זעהר פרומער איד. אָבער עס האָט פון אים גע-שמעקט מיט אַריסטאָקראַטישקייט און גרויס־האַלטעריי. ער פלעגט אין די ווינטערדיגע פרייטאָג־צו-נאַכטסען לערנען

און אין צרות הכלל, די שטאָט האָט געשטורעמט צוליב די חזנים.

און די ליניעס זיינען געווען גאַנץ גענוי און גאַנץ שטרייננג אָנגעצייכענט. פאַר דעם אַלטען חזן, האָבען געהאַלטען די „שיינע" אידען צוזאַ-מען מיט די רייכע, און פאַר דעם נייעם חזן, וועלכער האָט טאַקע אויסגעזעהן, ווי אַ פּראָלעטאַרישער חזן האָבען זיך איינגעשטעלט די באַלמעלאָכעס, פישערס, קצבים און אַנדערע פון דעם זעלבען קלאַס.

ווען דער נייער חזן יצחק'ל ראַוו-נער איז אָנגעקומען, האָט מען אים, נאַטירליך, ניט צוגעלאָזען דאַוונען אין שוהל. ער האָט געדאַוונט אין דער קצב'ישער שוהל, וואָס איז גע-ווען אויף דער יאַטקע גאַס. די שוהל, וואָס האָט אַלעמאָל געהאַט ווייניג דאַוונער איז מיטאַמאָל געוואָרען זעהר פּאָפּולער. פון אַלע עקען שטאָט איז דער פּראָסטער עולם,

נאַנדערדרייסען די צוויי קעמפענדע מחנות.

אין שטאָט איז געווען תשעה באָב. ביידע צדדים האָבען זיך גע-גרייט צום ווייטערדיגען קאַמף. אָבער דער נייער חזן איז מיט אַמאָל פאַרשוואונדען געוואָרען. עס האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז ער האָט באַ-קומען אַ שטעלע אין אַן אַנדערער שטאָט און איז אַהין אַוועק.

די מלחמה אַרום חזן איז צייט-ווייליג אָפּגעשטעלט געוואָרען, אָבער מיט אַ שטיקעל צייט שפּעטער איז זי אויפסניי אויסגעבראָכען.

עס איז געווים ניט געווען קיין איין שטאָט און שטעטעל אין דער אַלטער היים, אַז מען זאָל זיך ניט אַרומרייסען צוליב אַ חזן.

און דאָ אין אַמעריקע וועט מען פירען מלחמות צוליב אַ חזנ'טע. לויט'ן קאָמוניקאַט פון באָאַרד